Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч. 168. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 1-го ВЕРЕСНЯ 1955. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 1, 1955. No. 168. VOL. LXII.

ДОЛЛЕС ЗАЯВЛЯЄ, ЩО СОВЄТИ ПРОДАЮТЬ ЗБРОЮ АРАБАМ

Вашингтон. — Державний секретар Джан Фостер Доллес заявив, що СССР може інтервеніювати в ізраїльсько-арабському конфлікті тим способом, що постачатиме зброю арабським державам. Доллес відповів на запити журналістів дуже обережно, важачи кожне слово. Він сказав, що має інформації про постачання зброї Єгиптові. Ці інформації не є офіційні, казав Доллес, але вони походять з достовірного джерела. Якщо воно так дійсно є, казав державний секретар, то цей вчинок Совєтів не причиниться до зменшення напруження, як про це говорилося на конференції в Женеві. Арабські держави мають повну суверенність і вони можуть робити згідно з своїм бажанням. Доллес пригадав, що представник ЗДА повідомив був єгипетський уряд про те, що Америка зможе продавати Єгиптові зброю після того, як буде вирішеною справа Суезького каналу. Але й досі Єгипет не звертався до ЗДА з пропозицією купувати зброю. Доллес гадає, що це діється тому, що Єгипет не хотів би зобов'язатися до того, що купленої зброї в ЗДА не буде вживати проти держави Ізраїлю. Доллес сказав, що він напевно не знає нічого про те, щоб СССР вже продав зброю якій-будь арабській державі. В справі поїздки віце-президента Ричарда Ніксона до держав Близького Сходу восени цього року — Доллес сказав, що віце-президент не матиме обов'язку вести будь-які переговори між Ізраїлем і арабськими державами. Державний секретар заявив, що віце-президент не поїде до Москви. — В Москві покищо не було жадної заяви про те, чи дійсно СССР запропонував продавати зброю Єгиптові та іншим арабським країнам. Але в дипломатичних колах вказують на давніші вістки в цій справі. Ще 27-го серпня французький часопис „Ль'Еко" повідомив про розмову совєтського амбасадора в Каїро з мойором Салаг Салем, єгипетським міністром оборони. Після тієї розмови совєтський амбасадор заявив, що СССР допоможе Єгиптові розбудувати важку промисловість, — включаючи і оборонну промисловість, а поки це станеться, СССР постачатиме зброю для єгипетських збройних сил.

Випробовують суперлітаконосець „Форрестол"

Норфлк Нюз, Вірджінія. — 60,000-тонновий суперлітаконосець „Форрестол" виплив з ріки Джеймс на море, де його будуть випробовувати впродовж п'ятьох днів. На ньому 2,300 осіб, в тому числі 1,650 корабельних робітників, 300 членів залоги, 150 представників фльоти та підприємств, які постачають матеріял на будову цього літаконосця. Одночасно виплив на океан нищильник „Стріблінг", який супроводитиме суперлітаконосець „Форрестол". 14-членна Інспекційна Рада Фльоти на чолі з контрадміралом Р. Ф. Ставтом оцінюватиме спроможність нового суперлітаконосця. Випробування цього корабля відбудеться за 150 миль від рогу Вірджінія. Це випробування мало тривати до 2 вересня, але воно закінчиться на один день швидше, бо виявилася потреба малої направки.

Бенсон — за підвищення цін на фармерські продукти

Вашингтон. — Секретар рільництва Езра Т. Бенсон уважає, що ціни на фармерські продукти „занадто низькі", і їх треба збільшити, але не тривкою допомогою фармерам, як це було давніше. Бенсон переконаний, що „недуги американського рільництва не можна вилікувати впродовж однієї днини", бо рільництво — це „динамічна продукція", про яку постійно треба дбати. Демократи, — бувший президент Труман, нюйоркський губернатор Аверел Гарриман та інші — передбачають, що республіканці програють найближчі вибори, бо фармери з них невдоволені і голосуватимуть за демократів.

П'ятий Всеканадійський Конґрес Українців

На засіданні Президії КУК, дня 6 серпня ц. р. рішено скликати П'ятий Конґрес Українців Канади на 5-6 липня 1956 року у Вінніпеґу. Апробата цього рішення має запасти на засіданні Президіяльної Ради КУК дня 2-го вересня ц. р. Враз із цим Президія рішила заапелювати публічно до всіх українських організацій в Канаді, щоби вони здержалися на той час від призначення своїх організаційних з'їздів. Найближчий П'ятий Конґрес буде величною маніфестацією вислідів єдности й конструктивної праці, що її започаткували українці Канади в 1940 році через створення Комітету Українців Канади. На ньому зустрінуться піонери того великого громадського почину, щоб намітити програму українського організованого життя на майбутнє. До участи в Конґресі будуть запрошені найвищі урядові особи, визначні політичні діячі й публіцисти.

До Ню Йорку прибув транспорт з 1210 новими іміґрантами

Ню Йорк. — У вівторок дня 30 серпня прибув до Ню Йорку транспортовий корабель Дженерал В. С. Ленґфітт із 1210 новими іміґрантами, допущеними до ЗДА в рямцях закону про допомогу втікачам. На протязі останніх місяців — це вже третій з черги приїзд згаданого корабля, що його віддано виключно для перевожування нових іміґрантів. На ашуранси ЗУАДК-у приїхали в цьому транспорті такі особи й родини: Яків Полюга, Онуфрій Кухарик з жінкою Стефанією і дітьми Олександром і Стефаном, Неоніля Кліщ, Мирослав Малецький, Іван Клюєв з жінкою Пелягією, Василь Українців з жінкою Клявдією і дітьми Людмилою й Анатолем, Олексантер Коссак, Івян Головатий з жінкою Ольгою і дітьми Марією й Анною, Василь Катрич, Зеновій Сеник, д-р Омелян Тиховський, Володимир Демчук, Михайло Гупало з жінкою Марією і дітьми Олегом, Анною і Дмитром, Михайло Семицьв з жінкою Амалією і сином Петром, Віра Печан з дітьми Валентином й Освальдом, Катерина Сеньків із сином Михайлом, Атанасій Стефурак, Богдан Пачинський з жінкою Марією і дітьми Павлом й Іриною, Микола Гаврисюк з жінкою Анастазією, Євген Филипович з жінкою Ольгою і сином Андрієм, Зенон Ясчник, Василь Криворучко, Роман Оришкевич, Олександер Завадівський. Разом на ашуранси ЗУАДК-у прибуло 49 осіб.

Прибуло в цьому транспорті теж багато українців на ашуранси інших аґенцій, між ними теж і 46-літній Йоахим Юрченко, що відбув вісім років примусових робіт в копальнях вугілля на Сибірі.

Справа Марокко опиниться на Раді Безпеки ОН

Об'єднані Нації. — Делеґати 17 азійських і африканських держав, членів Об'єднаних Націй, відбули нараду, на якій рішили зголосити справу подій в Марокко на денний порядок засідання Ради Безпеки Об'єднаних Націй. Правда, в повідомленні про це нічого не кажеться про те, коли це станеться і в якій формі. Покищо вони не зажадали негайного скликання Ради Безпеки. Арабські й інші азійські й африканські держави, які підтримують арабський самостійницький рух, обурені жорстокою „пацификаційною" акцією, що її французи переводять в Марокко військом, з допомогою танків і летунства. Але водночас ті держави рахуються з фактом, що Америка й Англія, як союзниці Франції, не можуть явно й одверто проти неї виступити, та що якраз тепер самі марокканські націоналісти все ще переговорюють з французами над тривкими реформами в тій країні.

Єгипет годиться на перемир'я у прикордонній смузі Ізраїлю

Єрусалим. — Єгипетський уряд висловив згоду на припинення всякої збройної акції в прикордонному обширі пустелі Газа, де від кількох днів іде майже безперервна стрілянина. Комісія Об'єднаних Націй для стеження за перемир'ям в Палетині, що уряд очолює під проводом канадійського генерала Бернса, сподівається, що Ізраїль також погодиться на її пропозицію негайно припинити всякі збройні виступи. Тим часом Ізраїль зголосив вже дві скарги до Ради Безпеки Об'єднаних Націй. В Ізраїлі панує обурення на арабів і бажання пімсти з уваги на цілу низку терористичних актів, переведених також в центральній частині Ізраїлю, отже далеко від кордону. Ізраїльська поліція твердить, що ті терористичні акти переводить єгипетська організація. Впродовж останніх днів згинуло 6 цивільних і 4 військові особи, громадяни Ізраїлю. Але й Єгипет оскаржує Ізраїль у свідомому й провокаційному острілюванні й атакуванні єгипетських військових станиць, наслідком чого єгиптяни мають жертви в людях. Ані жиди, ані араби ще не відповіли на пропозицію державного секретаря Доллеса, — як це він сам ствердив під час своєї останньої пресової конференції.

Совєти плянують висилати десятки тисяч своїх „туристів" зо ЗДА

Москва. — Совєтський уряд плянує велику акцію висилання десятків тисяч своїх громадян до ЗДА, якщо тільки в Америці будуть створені відповідні фінансові удогіднення для совєтських туристів. Водночас із цим Совєти задумують, як заявив діючий міністер закордонних справ СССР Валеріян А. Зорін, повідкривати в ЗДА знову бюра свого „Інтуриста", аґенції, що мала б обслуговувати і американських туристів які хочуть виїжджати до СССР й опікуватися совєтськими туристами, які приїжджають до ЗДА. Бюра Інтуриста, як заявив президент його правління Владімір М. Анкудінов, будуть відкриті не тільки в Ню Йорку, але також і по інших містах З'єдинених Держав.

Пан-Американська Українська Конференція

Найближчі наради Панамериканської Української Конференції відбудуться в Торонті 24 і 25 вересня ц. р. Обов'язки господаря виконуватиме місцевий Відділ КУК. — Наради відбуватимуться в Кінґ Едвард Готелі. На закінчення відбудеться публічне віче в Мессей Голл. Частина делеґатів виступить на вічу в Монтреалі.

Український Конґресовий Комітет висилає 6 делеґатів. Таке саме число делеґатів матиме Комітет Українців Канади. Крім цього участь в нарадах братимуть члени Секретаріяту ПАУК, що перебувають в ЗДА і Канаді. Про делеґації з країн Південної Америки ще нічого не відомо. В програмі нарад будуть вирішені такі справи, як приступлення ПАУК до ОН (недержавний сектор), консолідація українських політичних сил, прийняття правильника праці й вибір керівних чинників. На нарадах буде обговорена також міжнародна політична ситуація з її „усміхненою дипломатією" в аспекті визвольної справи України. Точніша програма буде в короткому часі проголошена в українській пресі.

ЯПОНІЯ ХОЧЕ СТАТИ ВІЙСЬКОВИМ ПАРТНЕРОМ АМЕРИКИ

Вашингтон. — Японський міністер закордонних справ Мамору Шіґемітсу, який перебуває тепер в ЗДА, представив американському урядові плян, який передбачує поставити впродовж 6-ти років 200,000-ну нову японську армію. Водночас японський міністер зв'язав з тим пляном вимогу, щоб американські війська залишили Японію в 1958-му році, за винятком летунства, яке — признав Шіґемітсу — ще довший час буде потрібне для гарантування Японії її безпеки. Американські військові чинники вважають, що впродовж того самого часу, себто 6-ти років, Японія могла б поставити на ноги 350,000 вояків. Ця справа була власне головною темой 2 і півгодинної наради, що її мав японський міністер в державному департаменті. Дальші наради будуть продовжуватись. На тій першій конференції були приявні, крім державного секретаря Доллеса, також шеф об'єднаних американських штабів, адмірал Радфорд, урядуючий заступник секретаря оборони Робертсон і інші високі службовики державного секретаріяту і секретаріяту оборони. Хоч про ту конференцію у державному департаменті не видано офіційного повідомлення, але сам Мамору Шіґемітсу заторкнув ті проблеми в своїй промові в Національному Клюбі Преси, а приявність названих найвищих військових і цивільних чинників з ресорту державної оборони вказує наявно на головну тему тих нарад. Японський міністер закордонних справ, який тому 10 років підписав був безоглядну капітуляцію Японії та був потім засуджений, як воєнний злочинець, тепер, репрезентуючи знову Японію, але як союзницю Америки, заявив, що настав час для встановлення японсько-американських взаємин „на солідній базі партнерства, яка дозволила б нам в більшій мірі нести тягар відповідальности за зберігання миру в обширі наших спільних інтересів". Шіґемітсу заявив, що „для збереження миру на Тихому океані й у Східній Азії треба, щоб Японія й Америка стояли пліч-о-пліч, як воєнні союзники". Японська публічна опінія, мовляв, хоче нормалізації взаємин з Совєтським Союзом і торгівлі з комуністичним Китаєм, але японський уряд не дуже захоплюється цією ідеєю, вважаючи, що південно-східній азійський ринок збуту кращий, як комуно-китайський. Шіґемітсу перестерігав теж перед небезпекою від комуністичної „мирної офензиви". Він звернув увагу, що Японія, яка перша і єдина досі країна зазнала на собі страхітливі наслідки атомової зброї, і могутня Америка повинні надалі бути головними ґарантами миру на Далекому Сході.

Франція перекидає дальші війська до Марокко

Париж. — Один французький полк, стаціонований досі в Німеччині, прибув до Марокко для скріплення тамошніх французьких збройних сил. В минулому тижні 700 вояків прибуло до Казабляньки з Парижу. Скріплювання французької військової сили в Марокко йде паралельно з заходами мирної ліквідації політичної кризи в тій країні. Французький уряд визначив день 12 вересня, як ультимативну дату для створення нового марокканського уряду, з яким можна б почати переговори про конкретні реформи адміністраційного, соціяльного і культурного характеру. До того часу має димісіонувати генеральний резидент Франції в Марокко Грандваль, на місце якого вже призначено ґенерала Де Лятура з Тунізії, а також має бути „делікатно" детронізований султан Муляй Вен Арафа. Засланий на Мадаґаскар султан Бен Юссеф має бути перевезений до Франції й одержати кращі умовини життя з більшою свободою рухів. Покищо ані французькі праві, ані ліві кола не є вдоволені цими компромісовими заходами уряду прем'єра Фора. Тому існує загальне переконання, що Фор матиме важке завдання переконати і приєднати для свого пляну французкий парлямент, коли той зійдеться на нову сесію в жовтні ц. р. Новий марокканський уряд буде теж провізоричний, поки ввійдуть до нього націоналісти, які не хочуть прийняти призначення з рук теперішнього султана, що його юрисдикції вони не признають. Тим часом в Марокко настав розмірний спокій і французьким воякам знову дозволено ходити до каварень і ресторанів та на надморські пляжі.

ЗДА включають до пляну през. Айзенгавера про роззброєння деякі совєтські пропозиції

Об'єднані Нації. — Спеціяльний уповноважений для справ роззброєння при уряді ЗДА, Гарольд Стассен, заявив на другому засіданні підкомісії для справ роззброєння, що радить в палаці Об'єднаних Націй, що ЗДА рішили включити в пропозицію президента Айзенгавера, предложену в Женеві, також один із внесків СССР з совєтського пляну роззброєння. Цей совєтський внесок говорив про „інспекторів" для контролювання збросння в чужій країні. Америка погоджується, щоб такі інспектори урядували в ключевих місцевостях воєнного промислу в чужих країнах і мали можливість перевірювати правильність отриманих від уряду тієї країни інформацій про стан збройних сил та запасів зброї. Установа „інспекторів" стояла б у тісному зв'язку з виміною військових інформацій, що її запропонував був президент Айзенгавер у своїй сенсаційній промові на конференції 4-х голів урядів у Женеві. Виміна тих інформацій мала б іти ступнево і черґуватись, себто всі заторкнені держави давали б одна за другою інформації з тої самої ділянки збройних сил. Одною з функцій „інспекторів" було б перевірювати небезпеку раптової атаки даної країни на батьківщину „інспекторів" та перестерегти перед такою небезпекою. Воно виключало б узагалі можливість несподіваного наскоку.

В Ню Йорку ствердили, що Солкова вакцина забезпечує проти поліо

Ню Йорк, Н. Й. — В Нюйоркському стейті і в самому місті Ню Йорку уряди здоров'я ствердили на основі статистики, що ті діти, які були защеплені проти поліо вакциною д-ра Солка, в меншому числі хворіли на дитячий параліч в порівнянні з тими, які не хотіли щепитися. Всіх 519,000 дітей в віці від 6-ох до 7-ох років були защеплені і між ними було тільки 15 випадків захворіння на поліо. 367,000 дітей не хотіли щепитися, і між ними було 26 випадків поліо. З цього виходить, що вакцина д-ра Солка таки дає забезпечення проти поліо. Відсотково ця справа представляється так. Між защепленими дітьми 2.5 дітей на 100,000 хворіли на поліо, а між незащепленими аж 6.8 дітей на 100,000 були хворі на дитячий параліч.

У липні страйкували 900,000 робітників

Вашингтон. — Департамент праці повідомляє, що цього року в місяці липні число страйкуючих робітників становило 900,000. Нових страйків у липні було 425, а страйків, які почалися ще в червні або давніше — 225. Звичайно в липні страйкує мале число робітників, але цього року воно високе тому, що впродовж короткого часу страйкувало 500,000 робітників у сталевій промисловості. Число втрачених унаслідок страйків робочих днів становило 3,200,000, або 0.37 відсотка робочих днів у всіх галузях промисловости. В червні всіх страйків було 700, а минулого року в липні — 580.

В АМЕРИЦІ

● **Балтіморський** щоденник „Нюз - Пост" з 24 серпня повідомляє, що поліційний суд засудив українця Станислава Самолука на 25 долярову гривну за те, що підбив око Іванові Карпусові, який нарікав на Америку, що тут „забагато церков і поліцистів". Самолук порадив Карпусові вертатися до Совєтів, і з того виникла бійка, яку припинили їхні жінки. Самолук заявив, що не жалує 25 долярів гривни.

● **П'ятий** в цьому році гураган „Едита" змінив свій напрям на схід і посувається тепер понад Атлянтійським океаном на схід від Бермудських островів. Він не загрожує американському континентові.

● **Число захворінь на поліо** в стейті Массачуеетс з кожним днем зменшується. Досі в цьому стейті хворіли на дитячий параліч 2,027 осіб.

● **Бувший президент Труман** обговорював із бувшим головою Крайового Демократичного Комітету Френком МекКінні майбутніх демократичних кандидатів на президента. Вони згадували прізвища шістьох осіб, можливих кандидатів на цей пост. З них два могли б повести таку сильну передвиборчу кампанію, як Адлей Е. Стівенсон.

● **Дружину конґресмена** Ю. Вурдіка під час верхової їзди скинув кінь, і вона згинула на місці. Вона тільки цього року одружилася з конґресменом Вурдіком, запізнавшися з ним у Вашингтоні, де працювала як секретарка.

ВІСТІ З-ПОЗА ЗАЛІЗНОЇ ЗАСЛОНИ

(За совєтською пресою і радіо)

УЧАСНИКИ „ВСЕСВІТНЬОЇ АСАМБЛЕЇ МИРУ" В КИЄВІ

Кілька днів у Києві перебувала група учасників так званої Всесвітньої Асамблеї Миру — делеґації Японії і Канади, які гостюють в Совєтському Союзі на запрошення так званого Комітету Оборони Миру. Ця камуфляжна комуністична організація ставить основним своїм завданням через створену сітку своїх відділів в усіх країнах світу поширювати комуністичну пропаґанду під покришкою „боротьби за мир". За час перебування в Києві японські і канадійські „проґресисти" оглянули деякі фабрики, побували в дитячому будинку і в музеї Тараса Шевченка, а також виїжджали в колгосп ім. Хрущова, Броварського району — „показовий колгосп", спеціяльно призначений для оглядин закордонними гостями. 10-го липня до Києва прибула також делеґація „проґресивних" жінок Канади — участь Всесоюзної Асамблеї Миру. ною завісою.

ВУГІЛЬНІ ПОКЛАДИ В РАЙОНІ ПАВЛОВГРАДУ

Як подає „Правда", недалеко Павловграду, що лежить на північ від Дніпропетровська і на південь від Харкова, відкрито багаті поклади вугілля. У Павлограді й сусідньому Доброполі будують мешканеві доми для шахтярів. Міністер вугільної промисловости Задемідко повідомляє, що вже цього року заплановано видобути 390 мільйонів тонн вугілля — у два з половиною рази більше як 1940 року. Донецький басейн, що давав давніше 57 відсотків вугілля, видобуваного в Совєтському Союзі, дає тепер тільки 15 відсотків загального видобутку.

НЕ ПІДГОТУВАЛИСЬ ДО ПРИЙМАННЯ ВРОЖАЮ

Кореспондент „Радянської України" П. Соколян алярмує редакцію, а через неї — „відповідні" установи, що пункти „Заготзерна" Полтавської области не підготувалися як слід до приймання нового врожаю. І так, на приймальних пунктах Венеславівки, Глобиного, Пирятина, Сенчі та Решетилівки досі не закінчили дезинфекції складів, не обробили хемічно складські приміщення на пунктах Карлівки, Рублівки, Хоролу. В Глобинському елеваторі (зерносховищі) не закінчили ремонту лябораторії, зерносушарні, двигуна, асфальтового майдану для сушіння зерна, не всі склади побілили. У Решетилівському елеваторі протікає дах, і засипане в ньому зерно після дощів замокатиме. Особливо негаразд з підготовою деяких пунктів до приймання сіна. Багато колгоспів в цьому році, — пише кореспондент, — мають можливість вивезти сіно автомашинами, але ваги до цього не пристосовані, і тому сіно доводиться з авт перекладати на вози, а вже потім зважувати. А час не жде! — гірко закінчує свою алярмову статтю Соколян.

„ДЕ КУПИТИ НАОЧНЕ ПРИЛАДДЯ?"

Учитель київської середньої школи М. Лазарів скаржиться до редакції „Радянської України": „Багато дечого з наочного приладдя, потрібного для вивчення фізики, у школах столиці України учні виготовляють самі під керівництвом учителів. Однак, зробити деякі дуже потрібні прилади їм не під силу, а придбати їх школа не може. Справа в тому, що в київських маґазинах наочного приладдя рідко коли можна знайти найелементарніші прилади, без яких неможливо провадити лябораторні роботи. Немає, зокрема, у продажу діючих моделів, таблиць, плякатів, діяпозитивів технічного змісту. Дуже рідко з'являються в магазині наочного приладдя термометри (тепломіри). При вивченні курсу механіки не можна обійтися без демонстраційного динамометра (силоміра). Однак придбати його надзвичайно важко. Коли ж, нарешті, Міністерство освіти подбає про налагодження випуску наочного приладдя для шкіл?" нарікає учитель.

КОМСОМОЛЬЦІВ ЖЕНУТЬ ЗБИРАТИ КУКУРУДЗУ

Як повідомляє „Радянська Україна", на півдні Сталінської области почали збирати кукурудзу. На допомогу колгоспам, де відчувається велика недостача робітничої сили, особливо чоловічої, на збирання кукурудзи змобілізовано на заводі „Азовсталь" і вислано у Будьоновський район 600 комсомольців. На поля Володарського району вислано примусовим порядком 800 молодих робітників Молотовського району міста Жданова та ін. Усього з міст цієї области в колгоспи й радгоспи на збирання та сильосування кукурудзи виїхало вже 50 тисяч молоді.

Запрошують нову совєтську делеґацію

Вашингтон. — Американська Асоціяція домобудівельного промислу одержала від державного департаменту дозвіл запросити у відвідини до З'єдинених Держав делеґацію совєтських спеціялістів житлового будівництва, щоб вони мали можливість познайомитися з домобудівельним промислом і його розвитком в ЗДА. Перебування совєтської делеґації у ЗДА триватиме 3 до 4 тижнів і всі кошти її прохарчування і подорожування оплачуватиме згадана асоціяція. Державний департамент повідомив совєтську амбасаду, що він готовий видати візи членам такої делеґації, якщо б вона хотіла прибути до ЗДА.

В СВІТІ

● **Наради англійського,** грецького й турецького міністрів закордонних справ у Лондоні в справі острова Кипру відбуваються за закритими дверима. Всі учасники обіцяли зберігати строгу дискрецію. Грецький кореспондент замішався першого дня нарад між делеґатів, але грецькі делеґати спостерегли його присутність і випросили із залі, перепросивши англійського міністра закордонних справ МекМіллена.

● **„Вендетта"** — звичай кривавої родової помсти — спричинила в грецькому селі Воріца на Креті смерть 7-ми осіб з двох родин, які одна одну винищували. Почалось з того, що селянин зарізав ножем сусіда. Після того навпереміну гинув хтось то з одної, то з другої родини. До села, яке поділилось на два ворожі озброєні табори, покликано війська.

● **Князівство Монако,** найменша „держава" у світі, яка живе головно з прибутків касина в Монте Карльо, попало у фінансові труднощі після того, як найбільший в Монако банк мусів закритись з дефіцитом у 8,500,000 долярів. Франція запропонувала князеві Монако покрити дефіцит банку і санувати фінанси його „держави".

● **В Сеулі,** столиці Південної Кореї, почали будувати будинок на 100 помешкань для родин стаціонованих у Кореї старшин. До цього часу перебування родин військовиків у Кореї було заборонене.

● **Увесь мохаммеданський** світ солідаризується з північно - африканськими арабами в боротьбі проти Франції і обурюється проти „пацифікації", що її французи перевели в Марокко у відплату за погром европейців, вчинений арабами два тижні тому. У Сирії відбулися демонстрації з домаганням зірвати дипломатичні взаємини з Францією. Мохаммеданські лідери Єгипту вислали депешу до Папи з просьбою заступитись за арабів, винищуваних французами в Марокко.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОТРІБНО АРҐУМЕНТІВ

У галасливому в останніх тижнях дискантовому концерті про „мирне співіснування" вільного світу з рабовласницькою червоною Москвою, пролунав чистим і здоровим тоном голос президента Айзенгавера на зібранні правників у Филаделфії та його твердження, що Америка не думає купувати ілюзію миру за ціну волі людини і націй. На тлі такого запевнення заслуговує на окрему увагу і повну підтримку дуже правильна рекомендація, яку висловив на сторінках журналу „Нюзвік" кілька днів пізніше давній і досвідчений дипломатичний кореспондент цього журналу, п. Едвард Вейнтал. Його рекомендацію передано вже інформативним порядком у „Свободі" з 27-го серпня. У статті-пересторозі, що „російські настрої становлять змінену форму загрози", згаданий автор дослівно пише:

„Серйозна американська увага мусить бути приділена таким національно свідомим складовим частинам Совєтів, як Україна і Білорусь. З'єдинені Держави Америки ніколи не використали належно того факту, що ці дві нації мають своїх власних представників в Об'єднаних Націях. Підтримка їхньої незалежности та змагання до децентралізації Совєтського Союзу на його незалежні, хоч і не доконче неприязні складові частини, повинна б стати одною з головних цілей З'єдинених Держав Америки".

Цю — в нашому розумінні — спасенну для Америки і вільного світу рекомендацію видвигає людина, яка орієнтується в міжнародних відносинах і знає їх не менше, ніж деякі „експерти" в Державному Департаменті чи в одній або другій „приватній аґенції". Саме на підставі цього знання й орієнтації він і видвигає свою рекомендацію.

Справа, очевидно, не така проста, як могла б на перший погляд видаватись. Не можна бо теж думати, що в Державному Департаменті чи навіть у „приватних аґенціях" сидять тільки такі люди, які в ситуації не орієнтуються або є ворогами визвольних змагань поневолених Москвою народів, чи мають спеціяльні симпатії до „єдиної неділимої". Але орієнтація і наставлення — одне, а політичні потреби — друге. Америка вже не раз дала і дає докази свого великого співчуття до тих, хто терпить неволю. Вона не раз виявляла бажання допомогти їм, і допомогти не тільки словами. Не можна також думати, що концепція „визвольної політики", яка зродилась в Америці, була тільки передвиборчою пропаґандою. І коли в цьому відношенні немає ще досі крім принагідних слів, переконливих практичних заходів, то це — можна здогадуватись — діється з двох головних причин: 1) офіціяльна американська політика не вважає наявні арґументи щодо практичної „визвольної політики" вже тепер за досить переконливі і 2) має або може мати в цій справі поважні перешкоди збоку своїх союзників, з якими вона в таких справах мусить і хоче порозуміватись.

Під цими двома кутами повинна йти і ними керуватись також і українська визвольна акція в цій країні та у вільному світі. Нам треба не сваритись і лаяти тих, що не поділяють наших переконань щодо необхідности якнайширшого розгорнення допомоги у визвольних змаганнях поневолених народів та, зокрема, щодо необхідности створення на обширах теперішньої комуно-московської тюрми народів самостійних і суверенних національних держав, але нам треба їх переконувати речевими арґументами, яких є безліч, але які ми або не використовуємо, або розбазарюємо в партійній полеміці.. Друга необхідність — це потреба звертати увагу і вести відповідну акцію не тільки в Америці, але й в інших союзних країнах, зокрема в Англії, Франції, а тепер і в Німеччині. Правда, Америка має рішальний голос у міжнародній політиці, але є багато причин припускати, що саме в справах визвольної політики поважно гальмують її европейські союзники.

Рекомендація Вейнтала, без сумніву, правильна і дуже на часі. Вона не одинока — подібних голосів можна зареєструвати більше. Але нам треба її підтримати всіми можливими арґументами та всіми можливими засобами. Це повинна мати на меті наша політична репрезентація — Український Конґресовий Комітет, і це повинні мати на увазі ми всі, на пожертвах і поведінці яких УКК базує свою працю. Відкриття та устаткування відповідного Інформаційного Бюра у Вашингтоні, реорганізація, поліпшення і достосування до потреб наших англомовних видань, більше і краще розгорнення нашої культурної і громадської активности і, в першу чергу, збільшення наших пожертв до Народного Фонду, — це тільки найконечніші потреби, а їх є багато більше. Рівночасно треба докласти всіх зусиль для впорядкування внутрішнього українського політичного сектору, бо тільки так можна буде повести скоординовану визвольну акцію в найширшому маштабі, і вже сама така координація була б одним з найбільш переконливих арґументів для української визвольної справи.

НОВИЙ ШЕФ ШТАБУ АРМІЇ

Два американські старшини дискутували на тему: які кваліфікації повинен мати ідеальний шеф штабу американської армії. „Він повинен би бути парашутистом із сенсаційним бойовим минулим, як Риджвей", — сказав один старшина. „Він повинен мати розум, як Ґрунтер, і бути таким вийнятковим організатором, як Айзенгавер" — заявив другий. „Він повинен до того ж бути молодий і мати за собою деякі такі небезпечні дипломатичні місії, як мав їх Клерк" — додав перший. „То ви певне говорите про Мексвелла Тейлора", — вмішався у розмову приявний журналіст...

Такий вступ читаємо у знаменитій великій статті про наступника генерала Риджвея на становищі шефа штабу суходільних військ ЗДА, генерала Мексвелла Девенпорта Тейлора, в журналі „Коллієрс". Ця стаття дає пластичний образ нового американського шефа штабу армії, отже людини, що займає одно з найвідповідальніших становищ у державі, і що її голос заважує інколи на рішеннях у найповажніших справах, від яких залежить доля нації. При цій нагоді варто пригадати, що становище генерала Риджвея, який не хотів вплутувати маси американського суходільного війська у війну на азійському континенті, вплинуло може у вирішній мірі на те, що ЗДА не інтервеніювали активно в індо-китайській війні під час облоги Дієнбієнфу і не повели морської бльокади проти комуністичного Китаю. В обох цих випадках солідаризувався з ген. Риджвеєм президент Айзенгавер, який визнав, що такі акти могли б розпочати третю світову війну — у невідповідному часі й на невідповідному місці.

Ген. М. Д. Тейлор має тепер 53 роки. Це — наймолодший генерал, який колинебудь був шефом штабу американської армії, за вийнятком ген. Даґлеса МекАртура, що виконував ці функції, мавши 50 років. Високий, стрункий, з блакитними очима і темним, сивиною припорошеним волоссям, єднає своїм тілом і духом прикмети професора й легкоатлета, лінґвіста і вояка-ризиканта, дипломата і людини з великим почуттям гумору. Він має величезну військову і загальну освіту: скінчив академію у Вест Пойнті і перейшов інженерську школу, школу польової артилерії, школу генерального штабу й воєнний „каледж", — після того піврічні студії у Парижі для вдосконалення у французькій мові та дворічні курси в Токіо для вивчення японської мови. Говорить мовами — французькою, німецькою, італійською, еспанською, японською і корейською. Вмілість промовляти до мешканців країн, де він діяв, їхньою рідною мовою, єднала йому відразу серця італійців, французів, німців, японців і корейців, з якими мусів зустрічатися при виконуванні своїх обов'язків.

Саме з уваги на його знання мов, особисту привітність, уміння нав'язувати з людьми зв'язки та надзвичайну відвагу, користувалися ним для вийняткових місій. Напр., коли він командував 82-ою дивізією, яка здобула Сицилію, наспіла вістка, що після втечі Муссоліні з Риму італійський уряд з маршалом Бадоліо у проводі рішив проголосити капітуляцію перед альянтами. Щоб охоронити його і рештки італійської армії від помсти німців, які ще знаходились на території Італії, виготовлено плян, згідно з яким дивізію генерала Тейлора мали скинути з парашутами на Рим, щоб його захопити. Щоб у цій справі порозумітись з італійським урядом та устійнити всі подробиці цієї операції, вислано генерала Тейлора і полковника Вільяма Ґардінера італійською корветою з Сицилії і висаджено в порті Гаета, у подертих уніформах, ніби, як двох схоплених італійцями в полон ранених рядових американських летунів. Там посадили їх в амбулянс і повезли до Риму, де вони всю ніч вели переговори з італійським генеральним штабом. Несподівано маршал Бадоліо спротивився американській парашутній операції, злякавшись, що з цього може вийти масова масакра американської дивізії. Над ранком тих двох високих американських старшин вивезли на маленьке летовище і відправили літаком просто до Тунісу, звідкіль Тейлор мусів відкликати заплановану операцію здобуття Риму з повітря. Це було 7 вересня 1943 року.

У березні 1944 р. Тейлор висів з дивізією парашутистів у Нормандії, як перший американський генерал, що розпочав боротьбу на европейському суходолі в другій світовій війні. Прибувши на Різдво того року до Вашингтону, він дізнався в Пентаґоні, що німці в міжчасі оточили його дивізію. Він негайно полетів до Франції, але не діставши від головного командування дозволу дістатися до своєї дивізії з повітря, просмикнувся „джіпом" через німецький фронт і таки прибув до штабу, який щойно від нього дізнався, що дивізія оточена ворогом. Під його проводом вона розірвала ворожий перстень.

Після війни, мавши 42 роки, став суперінтендентом військової академії у Вест Пойнті. Він не приховував свого переконання, що американці взагалі не є ентузіястами війська і військової дисципліни, але вміють і можуть бути найкращими у світі вояками, якщо мають відповідний старшинський провід. Цю свою засаду вводив він у життя в Вест Пойнті. „Війна — це поважний бизнес, — казав він, — і наші вояки-громадяни хочуть, щоб їхнім життям керували фахівці. Зверхній вигляд — це ніщо. Коли хочете, щоб ваше військо вірило, що ви сильні, то ви направду мусите бути сильні". Сильним же ген. Тейлор уважає тільки такого старшину, що пристосований до сучасної війни, яка ведеться „в чотирьох вимірах: військовому, політичному, ідеологічному й економічному. Жаден вояк не може дістати ступня вищого ніж капральський, якщо не має уявлення про всі ці елементи".

В роках 1948/49 ген. Тейлор вів півтора року холодну війну з большевиками, як шеф американської командантури в Західньому Берліні, викликаючи подив берлінців і всіх німців. Після того два роки перебував у Пентаґоні, а потім був призначений командантом 8-ої армії у Кореї на місце ген. Ван Фліта. Коли в липні 1953 року китайські комуністи повели свій останній великий наступ, ген. Тейлор застосував тактику винищувальної оборони з протиатаками, при чому згинуло тоді 28,000 комуністів. Переводячи на широку міру організацію і вишкіл корейської армії, ген. Тейлор заявив: „Ми доказали, що азійці можуть навчитися боронити самі себе проти скомунізованої Азії". Але, поруч із вишколюванням вояків, ген. Тейлор дбав також про масове викорінювання в Кореї неграмотности спеціяльними курсами і допомагав країні піднестись з воєнних руїн. Тим то із ген. Тейлором прощалися корейці з таким самим жалем, як з його попередником Джеймсом Ван Флітом. Останньої осени ген. Тейлора призначено головним командантом усіх американських наземних військ на Далекому Сході, а з того становища перейшов він назад до Вашинґтону, як шеф штабу американської армії.

Коли спитали Тейлора, як найкраще побороти комунізм, він відповів: „Розкажіть нашим дітям правду про комунізм, а їхнім дітям — правду про демократію".

„БЕЗЖАЛІСНА РАСОВА І РЕЛІГІЙНА ВІЙНА"

Так пише паризький щоденник „Ле Монд" з 25 серпня ц. р. про криваві події, що відбуваються в Північній Африці від неділі 20 серпня. Ці події розміром і жорстокою завзятістю по обох боках перевищили всі сподівання, які були висловлені перед „судним днем" 20 серпня. Сподівалися, що спроби повстання проти Франції відбудуться тільки в Марокко, для вияву протесту проти усунення султана Мохаммеда Бен-Юссефа, яке сталося тому два роки. Але криваві виступи тубільців проти французів, европейців узагалі і жидів спалахнули також в Альжирі. В цій різні не було пощади ні для жінок, ні для дітей. Проти французької влади збройно виступили напівкочові племена. „Комітет Визволення" Північної Африки, що знаходиться в Єгипті, вів і веде пропаґанду через радіо, закликаючи земляків до повстання. Французьке військо, поліція і цивільна людність виступили проти повстанців з переважними силами. До репресій ужито танки і летунство. Бої ще не скінчилися. Можна, однак, сказати, що тисячі людей уже загинули.

Заплановані ще перед повстанням переговори між французьким урядом і представниками марокканських політичних груп почалися 21 серпня. Вони завершились вже пляном нової політики. Криваві події в Марокко кидають свою лиховісну тінь на ці переговори. Французька преса стверджує, що „Комітет Визволення", який перебуває в Єгипті, своєю тактикою повстання хоче вирити криваву безодню між Францією і народами Північної Африки. Пролита кров не дасть можливости для примирення і співжиття. Плян африканських незалежників — повторити події В'єтнаму, де війна примусила французький уряд визнати незалежність цієї колонії.

Трудно сказати, наскільки цей плян реальний. Індо-Китай має в сусідстві комуністичну китайську державу, яка допомагала боротьбі в'єтмінців проти Франції. Північні африканці не мають технічної допомоги збоку. А самої „моральної допомоги", як відомо, не вистачає на те, щоб виграти війну. Не допомагає й прихильне відношення французької комуністичної партії і Москви, що вимагають від французького уряду „припинити терор" в Африці. (За це влада сконфіскувала комуністичний щоденник у Парижі — „Л'Юманіте", 24 серпня). Не допоможе повстанцям у Північній Африці також протифранцузька пропаґанда еспанського шефа уряду ген. Франка, який хоче підкреслити свою прихильність до народів Північної Африки, щоб відплатити французам за їх ворожу політику супроти Франка під час громадянської війни в Еспанії.

„Симпатії" Москви і Мадриду до визвольних змагань народів Північної Африки досить підозрілі: у себе Москва здушує кожний рух, кожну вільну думку між поневоленими націями; уряд ген. Франка веде безоглядну політику „еспанізації" катальонців і басків, яким заборонено навіть пресу в рідних мовах. Але політика, як відомо, часто буває непослідовна...

Проблема Північної Африки — це не тільки справа самої Франції та населення цієї колонії. Північна Африка має велику вагу в стратегії, в обороні Европи проти можливої атаки зі Сходу. В розбудову летовищ у цій країні вложено великі мільйони, в першу чергу американських грошей. Ясна річ: коли б не вдалися пляновані реформи на терені Марокко і коли б не дійшло до повного порозуміння між Францією і Альжиром, то „безжалісну війну" в Північній Африці знаменито використає Москва, щоб підважити всю оборонну систему західнього бльоку „малою війною" північних африканців проти европейців і не-магоммедан взагалі. Від розважности французького уряду і від холоднокровности політичних провідників Північної Африки залежить дуже багато. В Тунізії, після довгих переговорів, дійшло до згоди тубільців і французького уряду. Це — приклад, як терпеливістю і взаємними поступками можна досягнути порозуміння навіть на гарячому ґрунті Африки.

Sequanus

Михайло Почтар

УКРАЇНСЬКИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ ФОНД АМЕРИКИ

Творення стабільних вартостей, всестудентських і громадських надбань, відновлення і продовжування традицій студентства рідних земель і пієтизм їхніх творців, далекоїдучі плянування й почини присвічували діяльности першої управи Союзу Українських Студентських Товариств Америки.

В тому аспекті на окреме признання заслуговує ініціятива і заходи в напрямку створення Українського Студентського Фонду Америки, що став не лише надбанням СУСТА, але власністю усієї української спільноти ЗДА. Склад управи, що її очолив проф. Смаль-Стоцький, і кураторії Фонду із представників громадських і наукових організацій каже надіятись, що Фонд і надалі буде наскрізь громадською інституцією, дармащо статут Фонду говорить про „приватну установу приватних добродіїв". Во лише як громадська установа Фонд може виконати ті завдання, для яких постав, бо лише як такий він може зцентралізувати всі дотепер роздрібнені заходи і спорадичні почини в напрямку допомоги студіюючій молоді.

Дотеперішня діяльність Фонду ще раз підтверджує стару народну мудрість, що якщо не допоможемо собі самі — ніхто другий нам з допомогою не поспішить. У час творення Фонду референти для студійних і допомогово-стипендійних справ СУСТА повідомляли, як майже про доконаний факт, про „заповіджену співпрацю з Фондом певних американських фундацій". Дальша мовчанка в цій справі насуває припущення, що задум побудувати Фонд на щорічних дотаціях американських фундацій чи добродійних установ, як теж і українських фінансово спроможних правних одиниць, не дописав. У тому утверджує теж брак поновних запевнень про „заповіджену співпрацю" і факт, що й досі чекають на свою реалізацію складені в святочні хвилини творення Фонду представниками наших установ декляративні заяви про піддержку. Одинока студентська збірка серед українського громадянства дала фінансову основу існування й діяльности Фонду. Лише завдяки пожертвам української громади Фонд

(Закінчення на стор. 3-ій)

БУРЯ

Ніхто тебе не відтворив ще,
Ніхто тебе й не передасть, —
Скрипить, гойдається горище,
Злітає з суден в море снасть,
Гуде, гримить, тріщить коріння
І вивертається з землі,
А перелякане воріння,
Мов листя кружиться в імлі.
І серця власного не чути,
Не чути стогону дерев —
Безумний рев,
неначе пута
Рве на собі безумний лев.
Усе ніщо перед тобою,
Дуби ламаєш і мости, —
І все ж людині в цім двобої
Дано тебе перемогти.

С. Воскрекасенко.

НА ТЕМИ ДНЯ

Існує на терені З'єдинених Держав Америки сила-силенна всяких російських еміґрантських організацій — „трудових союзів" і „ліґ боротьби за свободу Росії", існують різні російські „політичні комітети" з різними видатними іменами у проводі, існує вкінці і ціла купа таких чи інших „координаційних центрів" (усякі КЦАБ'и, МАКЦ'и і КЦОНР'и) і всі вони на словах своїм ударним завданням і головною метою ставлять боротьбу проти комунізму і проти большевизму. Але конкретної антибольшевицької роботи всіх цих організацій та „координаційних центрів" так і не видати і не чувати. Відбувалася ювілейна сесія ОН в Сан Франсіско — прекрасна нагода виступити проти большевизму і його кривавого репрезентанта, ліквідатора незалежности балтійських народів Вячеслава Молотова. Демонстрували у Сан Франсіско українці, але виступу росіян не було, ніхто і не почув слова протесту російських „ліґ" і „центрів" проти... поборюваного ними большевизму. Трохи згодом прибула до ЗДА совєтська „хліборобська" делеґація, очолювана заступником міністра сільсько-господарських справ СССР і колишнім емведистом Володимиром Мацкевичем. І знову ж таки, за цілих п'ять тижнів перебування цієї делеґації в З'єдинених Державах не виступила з протестом, не влаштувала не то вже демонстрації, але й навіть звичайного пікетування ні одна з таких бундючно-голосних, таких яскравих „антибольшевицьких" російських організацій. Мовчали не тільки всі КЦАБ'и і КЦОНР'и, але й навіть російські еміґрантські газети не спромоглися на гостріше слово протесту проти насланих Кремлем „хліборобів". Демонстрували тільки українці. Така сама ж ситуація була і в Канаді, де проти приїзду совєтської „хліборобської" делеґації протестували знову ж лише українці.

Виходить, антибольшевизм російської еміґрантщини досить незвичайної якости: нижче трави, тихше води, аби тільки пособія були. Зате ж вміють провідники цих центрів і комітетів робити собі не абияку саморекляму. Так, наприклад, одержавши з Берліну чи з якогось Маґдебурґу видавану міхайловським „комітетом за поворот на родіну" пропаґандивну газетку, один з провідників російського Політичного Комітету в Ню Йорку, Борис Серґієвський, зробив з цього велику політичну „акцію", яка виявилася в ... перекладі на англійську мову змісту цієї пропаґанди і в переданні її деяким жадним сенсації редакціям американських газет. І знову характеристична подробиця: в усьому переданому паном Серґієвським (разом із власною фотографією) американським газетам матеріялі ані слова про те, як протидіють чи хочби думають протидіяти російські еміґрантські центри веденій совєтами пропаґанді за поворотом російських еміґрантів „на родіну". Такої протидії навіть не беруть до уваги. Головне — зробити собі рекляму...

Ст. Самійленко

ДНІ СЛАВИ

12

Центральної Ради немає, є гетьман Павло Скоропадський. У зв'язку з цим і в нашому полку зміна влади: на місце командира полк. Олександра Шаповала приходить новий командир полковник Луб'яницький.

Святочний — прощальний обід від полк. Олександра Шаповала для старшин полку.

Нова влада у полку, гостріша попередньої, бо полк. Луб'яницький бувший командир старшинської сотні Республіканського Полку, полковник царської армії і георгієвський кавалер, має тверду руку. У цьому селі дістаємо наказ перевести учбове стріляння для вояків полку.

Глибокий яр. На правому крилі стріляє кулеметна сотня, якою командир полку цікавиться особливо.

Чудово! „Бурсаки" майже усі на „мішенях" 200 метрів віддалених, вибивають кулями свої прізвища. Не пішла намарно „зубровка" старшин-кулеметчиків, та і „бурсаки" себе виправдали!

В селі ходять погані балачки: уже кілька разів обкрадено сільську кооперативу. Усю вину з цього приводу складають на наших козаків. Для козаків це страшна образа.

Однієї ночі вартові козаки ловлять злодіїв! Це три парубки з цього села. Наперед їх „порядно" розпитали у штабі нашого полку. Пізніше понадівали їм на шиї украдені чоботи і весь інший крам і в асисті „почесної варти" козаків та юрби народу провели їх по цілому селу. Козаки раді, що підозріння в злодійстві спало з їхніх плечей.

Вівса для коней видають подостатком, а сіна обмаль. Тому хлопці, дбаючи про коней, вночі „позичають" сіно з копиць на сіножаті. Господарі не дуже раді з того приводу, поскаржилися командирові полку.

Закликав командир полку командира кінної сотні і мене та став поучати. — Ми кажемо, що про це нічого не знаємо, а він закинув нам брехню, та як зачав: і про Україну, про честь вояків, аж до читання Євангелії дійшло. А скінчилося тим, що пообіцяв нам відпочинок в „цюпі", як крадіжки сіна не скінчаться.

Сиджу одного дня в хаті, де містилася сотенна канцелярія. Підписую різні папери, переглядаю накази. Нараз розчиняються двері і до хати вбігає якийсь козак з чимсь під пахою. Не встигаю розглядіти, бо це був один мент. Він просто біжить до печі та лізе під піч. За якусь хвилину вривається до хати, як бомба, якась бабуся та лементує, що він десь тут мусить бути, отой злодюга. Питаю, що сталося. Виявилося, що якийсь „голодранець" украв на дорозі її гуску. Вона пустилася за ним, а він утік і здається забіг до цієї хати. Я запевнив її, що вже довший час в тій хаті сиджу і ніхто сюди не приходив. З тим і вийшла вона, бідкаючись.

— Вилазь, — кажу, — ти гусячий батьку!

З-під печі виліз, з гускою в руках, козак моєї сотні, Василько.

— Що це за робота? — питаю. — Таких „чудотворців" уже давно не бачив!

— Простіть, — каже. — Ви ж знаєте, що я приїхав недавно зі шпиталю в Києві, а лікарі казали мені бути на дієті. Грошей у мене немає, то й спокусився. Що хочете, робіть зі мною, все витерплю від вас, аби не від баби, бо який сором!

При нашому Дивізіоні ще в Києві був хлопчина років з 14, Василем його звали. Завзятий був. Увесь час хотів стріляти з кулеметів, що на броневиках, бо усю зброю знав якнайкраще. Йому того не давали, бо за малий, то він з рушницею „ґрасував" де тільки міг. На Хрещатику дістав кулю в груди. Вилизався якось з того, довідався де я є і перед кількома днями зголосився до сотні, уже як старий і заслужений козарлюга.

— Ну, — кажу йому. — Коли б тебе не знав, що ти за один, то було б зле з тобою, а так іди до тієї бабусі, маєш тут гроші, заплати їй за гуску і перепроси як слід.

А бабуся зустріла мене пізніше, та й каже: „Як би я була знала, що воно, небожатко таке перенесло від тих „антихристів", то не тільки не шкодувала б тієї гуски, а ще сама б приладила її йому. Уже тепер я його догляну". Бо вона взяла Василька у свою хату.

Такі порядні люди були!

Над вечір одного дня приходить до мене хор. Винар Іван (галичанин) та каже іти до хати, де живе пор. Монкевич. Там мене старшини полку на щось кличуть. Але каже іти городами, а не дорогою, щоб не звернути на себе уваги, а він мусить зайти ще до декого.

— Що це, конспірація? — питаю.

— Іди, там довідаєшся, — була відповідь.

Приходжу до вказаної хати, а там сидить уже багато старшин полку і якийсь „цивіль". Як потім показалося, то був пан Міхновський (якщо мене пам'ять не змилила і я не перекрутив його прізвища), який приїхав дійсно конспіративно, щоб довідатись, який настрій панує у старшин і взагалі у вояцтва Запорізької Дивізії після гетьманського перевороту. Чи є ще хоч який небудь „сентимент" до Центральної Ради?

Зібрання було бурхливе. Багато старшин промовляло на тому зібранні і усі були за „старим урядом" і проти гетьмана.

Пан Міхновський подякував нам за нашу стійкість і вірність тій владі, яка весь час прямувала до незалежности України, її добра і добра її люду — після чого на селянській фірі поїхав до залізниці.

Після його від'їзду старшини іще деякий час говорили і пізно ввечорі теж розійшлися.

Тільки я прийшов до свого помешкання з того зібрання, не вспів навіть повечеряти, як прийшов до мене хор. Юрченко (помічник адьютанта полку, який теж був на тому зібранні) та сказав, що мене кличе до себе командир полку полк. Луб'яницький в справі видно „делікатній", бо не казав нікого по мене послати, а тільки самому хор. Юрченкові по мене піти. Я зібрався і разом з хор. Юрченком пішов до мешкання командира полку. Полк. Луб'янецький казав хор. Юрченкові залишити нас самих.

Полк. Луб'янецький сказав мені: — „Не питаю тебе, чи ти був на сьогоднішньому „зібранні", бо я більш, як певний, що ти був. Та менше з тим. Знаю, що щось затіваєте і зачинаєте „політикувати", а ви є старшини на дійсній військовій службі і, видно, про це забуваєте! Я сам гетьманець, а чи я або тебе або других старшин намовляв бути одних поглядів зі мною? Військо — є військо: наказ і слухняність. І це я тепер хочу вам усім „конспіраторам" показати. Але це пізніше. А зараз бери п'ятнадцять вершників і їдь на станцію Сватово і постарайся зловити там сьогоднішнього вашого гостя (ти його знаєш, — каже), та привезти його до мене".

Я вернувся до сотні, покликав бунчужного Бородавку і наказав йому зараз же посадити на коні п'ятнадцять „добрих" хлопців та їхати зі мною. Ніхто з хлопців не спитав кути і за чим їдемо, бо такий наказ.

Уже проїхали порядний шмат дороги в напрямку до станції Сватово. Ніч темна, хоч око виколи, поспішити не можна, а тому їдемо поволі та дрімаємо в сідлах. Ніч гарна, парна, спати хочеться.

Я думаю собі: — хоч це і наказ, але не бойовий і досить „делікатний"(будь, що буде, але скріпляю душею.

Проїжджаємо коло сіножаті, що коло дороги. Бачу стирту сіна і кажу хлопцям, що тут зупинимося трохи, попасемо коней і подрімаємо. Лежимо в сіні кілька годин. Коли надворі стало сіріти, я наказав знову сідати на коней.

В ОСТАННІЙ ПОВЕНІ У СХІДНІХ СТЕЙТАХ БАГАТО УКРАЇНЦІВ УТРАТИЛИ ДАХ НАД ГОЛОВОЮ І ВЕСЬ СВІЙ ДОРОБОК! ДОПОМОЖІТЬ ІМ СТАТИ НА НОГИ ЗНОВУ! ДОПОМОЖІТЬ БРАТОВІ! СКЛАДАЙТЕ ПОЖЕРТВИ НА ДОПОМОГУ ПОВОДЯНАМ-УКРАЇНЦЯМ!

Пожертви висилати на адресу: "SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

Сотник Степан Мацькевич,
бувший командант 2-го гарматного полку У. Г. А.

У ПОХОДІ НА КИЇВ

(Друга бриґада УГА і здобуття Києва 31 серпня 1919 р.).

(2)

Ворожа артилерія з панцерних поїздів обстрілює Соколики. На північ від села Соколики в сторону Козятина терен підіймається вгору, і на підвищених пунктах стоять вітряки - млини. Беру двох телефоністів і йду до вітряків. Телефоністи протягають за собою телефонічну лінію. Вкоротці вилажу на вітряк і звідтіля бачу цілий Козятин. Бачу станцію Козятин і 8 ворожих бронепоїздів. Вони обстрілюють Соколики. Бачачи це, даю телефонічно приказ батеріям отворити вогонь на станцію і сам керую вогнем. Ще кілька хвилин ворожі бронепоїзди стріляють на Соколики, а пізніше припечені нашими влучними стрілами, залишають станцію та втікають. Наказую дати ще кілька стрілів на ворожу піхоту в Козятині, що втікає з міста. Вертаюся до Соколик. Смеркається.

Подаю вістку про ситуацію бриґаді і кажу, що з Козятина вже ворог втік. Саме тоді наші піхотинці входять до Соколик і після короткого відпочинку відмашеровують на Козятин. Раннім ранком 17 серпня вже цілий Козятин був обсаджений нашою бригадою без жадних наших втрат у людях. Ворог був так здезорієнтований, що деякі його частини без одного стрілу попадають нам в руки. Молодь козятинської гімназії влаштовує нам прекрасну забаву в парку біля станції.

19 серпня 1919 р. бриґада рушає в напрямі станції Бровки, на шляху Козятин—Київ. До Бровок ми увійшли 20 серпня 1919 р. Большевики мали панцерні поїзди і на них вони покладали всю надію. Ми не мали бронепоїздів, але ми мали полки польової артилерії, що могли швидко рухатись в терені і загрожувати ворожим бронепоїздам з боків. Большевики були зв'язані із залізничим шляхом, а ми ні. Цей момент давав нам цілковиту переваґу над ворогом, який не міг починати затяжних боїв з нами. Наша бриґада стояла в Бровках до 22 серпня 1919 р. і щойно в полудне того дня рушила в дальший похід. На станції Бровки я навантажив до поїзду одну батерію та одну сотню піхоти на відкриті тягарові вагони і наказав машиністові повільно просуватись в напрямі станції Попельна. Вечером наш поїзд в'їхав на станцію Попельна. До мене зараз прибіг начальник станції і повідомив, що за закрутом, 3 км від Попельної, стоять ворожі бронепоїзди готові до стрілу. Почувши це, даю приказ частинам чимскоріше виладуватись і відмашерувати на північ. Хлопці скоро виконують наказ і відходимо на північ.

Маю в пляні обійти вночі ворога і змусити його до відвороту, або, може, навіть на станції Княже перервати шлях та взяти в полон панцерні поїзди. При виході з села Попельника беру двох селян, які знають пільні дороги і наказую їм вести нас боками на станцію Княже. Машеруємо пільними дорогами цілу ніч і на світанку 23 серпня 1919 р. вже бачимо станцію Княже в віддалі приблизно 5 км. Перед нами в полукіпках стоїть збіжжя на полі, а за ними простягається широка долина аж до Княжого. Сотня розвивається в розстрільну. Наказую гарматам роз'їхатись в лінію.

В тім моменті із-за полукіпків посипались на нас постріли скорострілa. В мент наша піхота кладеться на землю і отвирає вогонь. Даю кілька стрілів з гармат. Стрілянина триває кілька хвилин і ворог тікає в яр. Це були кавалерійські ворожі стежі. У нас із піхоти був ранений пор. Черняхівський в руку і ще один стрілець. Після цієї перестрілки просуваємось вперед в сторону Княжого. Станція Княже окружена малим березовим лісом. У віддалі 2 км. від станції випереджую нашу піхоту, щоб скоріше добитись на станцію і перервати залізничі тори. Та, на жаль, ворожі панцерні поїзди в останньому моменті втікають через станцію Княже і обстрілюють нас. На наше щастя ми не мали жадних втрат в людях. Кілька хвилин пізніше обсаджуємо станцію Княже, а одна наша сотня занимає село Княже. Мені не вдалось зловити ворожі бронепоїзди, але нашим обходом вночі ми зліквідували великий простір ворожого фронту, і наша бриґада свобідно, без всякого ворожого спротиву, пройшла більш як 30 км. Ворог зрезиґнував із всякого спротиву і втік аж до Хвастова. Наша бриґада прибула до Княжого щойно на другий день.

26 серпня 1919 р. бриґада наступає на Хвастів. Один курінь піхоти йде лісом вздовж залізничого шляху, я іду всередині лісом з гарматами, а на північ від мене просувається другий курінь піхоти. Земля піскова і нам тяжко маршувати. Направо і наліво від мене чую перестрілку піхоти. Коло 11-тої год. перед полуднем виходимо з лісу, перед нами чисте поле, а в віддалі 4 км. на горбку місто Хвастів. Рішаюся взяти Хвастів нагальним наступом гарматного полку, звільнити піхоту від бою з ворогом. Даю батеріям наказ йти на Хвастів так, як колись ми йшли на Чортків.

Одна батерія галопує вперед 500 кроків, а під час того інші батерії обстрілюють барабанним вогнем ворога. Як перша батерія зайняла позицію і почала стріляти на ворога, тоді друга батерія рушає галопом вперед, минає першу батерію і займає позицію 500 кроків перед нею і т. д. Цим способом тримаємо ворога безперервно під нагальним вогнем, не даємо йому можности пересувати частини і рівночасно зближуємось до нього. Такий рух артилерії деморалізує навіть добру піхоту і спричиняє паніку в ворожих лініях. Нас обстрілюють панцерки зі станції Хвастів. Година 12-та в полудне, ми вже є у Хвастові. Ворог утікає в сторону Києва. Одна батерія займає позицію на станції Хвастів і обстрілює ворожі панцерні поїзди, що криють відворот ворожої піхоти.

Роман Савицький

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ ПОШИРЮЄ СВОЮ ДІЯЛЬНІСТЬ

НОВИЙ ВІДДІЛ В БОФФАЛО, Н. Й.

Заходи місцевих чільних громадян і музик та приїзд з Арґентини до ЗДА п. Г. Лагодинської уможливили Українському Музичному Інститутові в Ню Йорку створити новий відділ в Боффало. В цьому місті є виїмково корисні умовини для розвинення праці відділу Музичного Інституту, передусім тому, що місцеві музики підготовили до цього ґрунт своєю дотеперішньою педагогічною роботою і взагалі діяльністю на полі української культури (цінні пресові статті проф. О. Залеського, діяльність д-ра Ставничого і проф. Безкоровайного, радієві передачі і т. п.), а також тому, що в Боффало є велике число талановитої молоді, здібності якої потребують систематизації її музичного виховання.

Відділ УМІ в Боффало, зорганізований на зразок централі в Ню Йорку й інших, більших відділів Інституту, диспонує таким Учительським Збором, який запевняє усім учням добру, всесторонню музичну освіту. Викладатимуть в ньому предмети: гра на фортепіяні, скрипці, віольончелі, усі потрібні теоретичні предмети, а також мистецтво слова і хоровий спів.

Ми переконані, що загал українського громадянства в Боффало, добре знаючи вислід праці Українського Музичного Інституту в Ню Йорку і його одинадцятьох відділів, підійде до справи передусім з точки погляду інтересу своїх власних дітей, на яких здібності і потребу всесторонньої освіти закривати не сміємо очей, — і масово, та з повним довір'ям піде молодь на навчання до місцевого Українського Музичного Інституту.

НОВІ УЧИТЕЛІ

У зв'язку з заложенням відділу в Боффало прибуло до загального Учительського Збору УМІ декілька цінних наших музичних педагогів з різних ділянок музичних знань. Це передусім п. **Галина Лагодинська** (керівник відділу), піяністка і педагог ще з часу діяльности Вищого Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові. Велике число сьогодні діючих молодих піяністів й учителів — це учні п. Лагодинської, а їх солідна підготовка свідчить про знаменитий педагогічний хист їх учительки. **Д-р Євген Цегельський**, відомий наш музикознавець і скрипак, колишній керівник Філії Музичного Інституту Лисенка в Перемишлі. Відділ в Боффало буде мати в собі д-ра Цегельського дуже цінного і досвідченого працівника. **Проф. Осип Залевський**, невтомний ентузіяст музичної справи, автор численних пресових статтей, що зраджують його здоровий, реальний погляд і підхід до деяких недоліків українського музичного і взагалі культурного життя еміграції. **Д-р Роман Ставничий**, диригент (багата і корисна диригентська діяльність під час еміграції в Німеччині), стихією якого є хорове музикування, знавець хорової літератури, людина, що глибоко закорінена в традиції Українських Музичних Інститутів ще з давніх часів. **Проф. Василь Безкоровайний**, відомий музичний діяч і також популярний композитор. **Теодозія Депутат** (асистентка Г. Лагодинської), відома на терені Боффало ев кругах УМІ, як зразок людини, що, не зважаючи на всі перепони і труднощі, поставила собі за завдання покінчити музичне образування і йде до цієї мети з залізною послідовністю. **Ірина Лаврівська**, сценічна артистка, яка всесторонні свої здібности віддала в Боффало українській дітворі (радієві передачі), здобула серед неї популярність і буде в Музичному Інституті вчити дітей розуміти і правильно, по-мистецьки виконувати — виголошувати зразки українського письменства.

Володимир Баб'як (УМІ в Ню Йорку) відомий український флетист, що починав свою музичну професію у львівських оркестрах і перед двома місяцями приїхав до ЗДА з Швайцарії, де, крім участи в значних оркестрах, був солістом у симфонічних концертах Шерхена й інших видатних диригентів. Ще перед приїздом на постійне перебування з Канади до Ню Йорку поставив себе до диспозиції УМІ п. **Роман Стецура**, молодий, та проте відомий вже в Америці і Канаді піяніст. Його довголітні студії (Інститут Лисенка у Львові і завершення студій в Німеччині), та успішні концерти в Ню Йорку і поцілій Канаді вказують, що Український Музичний Інститут здобув в особі п. Р. Стецури цінного працівника.

МУЗИЧНИЙ САДОЧОК В НЮ ЙОРКУ

З ініціятиви учительки центрального Інституту п. **Галини Мірошниченко**, відкривається в Ню Йорку Музичний Садочок для українських дітей від 4 до 6 року життя. Ідея такого садочка у нас нова і тому для ширшого громадянства може ще не досить ясна, та проте в Америці дуже докладно випрацювана і реалізована з незвичайним успіхом. Діяльність Музичного Садочка базується на факті, що в кожній дитині є природна музикальність, яку, при вмілому підході, можна саме у згаданому віці активізувати і тим збуджувати і поширювати у дитини її музичне думання і відчування. Опісля така дитина, коли починає нормальну музичну освіту (7—8 рік життя), має справу дуже облегшену, бо сприймає музику не як щось зовсім нове і трудне, але як річ зрозумілу і природну.

Вестиме садочок п. Г. Мірошниченко, яка випрацювала знамениті пляни лекцій садочка і яка,, разом з цілим Учительським Збором, дивиться з оправданими сподіваннями в музичне майбутнє наших найменших.

УКРАЇНСЬКИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ ФОНД АМЕРИКИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

зміг прийти вперше з допомогою потребуючим студентам і дати 14 стипендій по 200-500 долярів кожна. Слід гадати, що пожертви широких кругів українських громадян запевнять успішну діяльність Фонду і в недалекому майбутньому. Разом з тим же цьогорічна ініціятива Українського Конґресового Комітету в напрямку допомоги Фондові і студентству каже надіятись, що і другі громадські установи зможуть піти за скромним його прикладом і з часом щорічні дотації УККА, українських асекураційних інституцій, як теж дотації наших Церков, об'єднання купців і промисловців, лікарів чи окремих громадян-меценатів зможуть поставити Фонд на більш стабільну базу, зумовлять його більш-менш унормовану діяльність. До такої розв'язки слід змагати, бо лише певний стабільний бюджет Фонду уможливить йому більш плянову, тяглу і послідовну дію в напрямку вирощування працівників громадського, політичного, наукового і релігійного життя.

Розгортаючи свою діяльність і несучи індивідуальну допомогу, Фонд матиме теж додатній вплив на цілість студентського руху, його розбудову і зміцнення через тісну співпрацю з ним, уділювання стипендій в першу черґу потребуючим студентам — членам СУСТА, як теж засягаючи опінії місцевих студентських проводів про окремих кандидатів, бо тим самим підноситиме престиж централі і місцевих керівників студенства і наголошуватиме, зокрема серед абсольвентів середніх шкіл, потребу включення в організовані студентські лави.

На марґінесі слід відмітити слушні голоси невдоволення з приводу не засягнення в більшості громад опінії при першому розподілі стипендій, хоча тими справами відав студентський представник у Фонді. Згадуємо радше про цей курйоз неналежного потрактування самих себе, щоб вказати, що опінії і співпраці місцевих студентських осередків, які є теж головними збірщиками Фонду, не слід легковажити ні провідникам Фонду, ні керівникам студентства — членам Управи СУСТА, а не тому, щоб дошукуватися якихось неґативів у співпраці студентства із Фондом.

Дотеперішня співдія Фонду із студентством була наскрізь задовільна. Референт Управи СУСТА для студійних справ був рівночасно членом Кураторії і містоголовою Управи Фонду; студентство всеціло включилося у працю Фонду і дало йому належну підтримку. Правда, така ділова тимчасова співпраця ще не зовсім набула прав громадянства, ще не зовсім скристалізована чи рішена в принципі вияву під кутом завтра. Очевидно треба, щоб і на майбутнє ці позиції були збережені постійно за студентством у Фонді. Кожночасні, обрані студентськими конґресами, віце-президенти для студійних і внутрішньо-українських справ повинні теж стати апробованими членством Фонду представниками Управи СУСТА в Фонді: перший — містоголовою його Управи, другий — членом Кураторії Фонду.

Навряд чи можна серйозно трактувати спроби залишити на постійно сучасного студентського відпоручника, або постепенно збільшувати студентське представництво в Фонді кожночасними студійними референтами Управи СУСТА. „Сивоволосий" представник студентства був би певним новумом (хоча статут й говорить про досмертне членство ініціяторів Фонду, чи пак сиґнатарів його чартеру), бо „вічних студентів" у системі СУСТА немає. В результаті це призвело б до того, що через рік чи два студентство мало б повний „голос", якщо йде про виконання припоручень, і не мало б жадного голосу чи впливу на студійну політику Фонду. У випадку все зростаючого представництва можна з певністю сказати, що з часом у Фонді було б більше студентських представників, ніж потребуючих студентів.

Згадана первісно концепція майбутньої співпраці Управи СУСТА з Фондом є найбільш життєвою і корисною для обох сторін і як така знаходить найбільше зрозуміння і прихильників серед керівництва Фонду і студентства. Можна сподіватись, що вона теж буде примінена в місцевих клітинах Фонду, якщо там діють студентські товариства.

Організаційне поширення і розбудова Фонду є не лише побажані, але й на часі, якщо йдеться про широкий діяпазон дії Фонду. Спираючись в основному на студентські осередки, що діють в більшості при університетах ЗДА, Фонд не завжди знаходить доступ до найширших кругів українських громадян і багато потенційних приятелів Фонду є поза засягом його впливів. Лише густо розбудована мережа Фонду зможе справно і кожночасно дбати про його потреби, охопити якнайширші круги громадянства і вести на протязі цілого року акцію в напрямку допомоги студіюючій молоді, започаткованому студентською збіркою в місяці липні.

Належне розуміння громадянством важливости міцного студентського сектора і його потреб є теж передвісником світлого завтра Фонду — незаступимої студентської і громадської установи.

НА ДОПОМОГУ ПОВОДЯНАМ УКРАЇНЦЯМ

СПИСОК Ч. 2.

У відповідь на заклик Екзекутивного Комітету УНС у справі пожертв на запомогу поводянам-українцям, перші відгукнулись працівники Головної Канцелярії УНС та В-ва „Свобода".

Пожертви склали:

Д. Слободян	$2
І. Раси	1
І. Вербний	1
В. Мельник	1
Н. Квасниця	1
В. Сохан	1
Разом	$8
З першого списка	$1,106
Разом	$1,114

„БАЙДУЖІСТЬ ДО ПАМ'ЯТІ А. МАКАРЕНКА".

Під таким заголовком звернулася з листом до редакції „Літературної Газети" група її читачів. Вони пишуть: „Талановитий педагог Антон Макаренко довгий час проживав у Харкові. Саме тут, в Харкові, найповніше розгорнулась й творча діяльність Антона Семеновича. Тут Макаренко стояв на чолі дитячих колоній ім. Горького і Дзержинського. В Харкові він написав „Педагогічну поему" і ряд інших творів..."" В кінці свого листа його автори обурюються, чому досі пам'ять цього українського визначного педагога не вшановують встановленням на його честь пам'ятника і виданням присвяченої йому книги. В 1920-их роках педагогічні твори А. Макаренка, в яких проводив оригінальні виховні ідеї, часто передруковувались і широко популяризувались. Тепер, як бачимо з листа до „Літературної Газети", пам'ять про нього припала порохом.

КНИЖКА Й ЧАСОПИС — НАЙНЕОБХІДНІШІ РЕЧІ В ДОМІ КУЛЬТУРНОЇ РОДИНИ.

Спорт

ПЕРШИЙ РАЗ СТ „УКРАЇНА" — ТОРОНТО У ЗДА

Шикаґо, В. К. — З нагоди п'ятиріччя спортового Товариства „Леви" — СТ. „Україна" з і 4 вересня ц. р. розіграє двоє товариських змагань копаного м'яча. Перші, з репрезентацією Шикаґа, а другі з відомими „Левами". До цих інтернаціональних змагань Шикаґо інтенсивно приготовляється. Ряд визначних спортових діячів, включно із ґенер. консулем Канади, дали свою згоду взяти участь в почесним комітеті. Заповідається велика фреквенція американців на змаганнях. Важне тільки, щоб українці м. Шикаґо цим більше поцікавилися.

УКРАЇНА ПРОГРАЄ ФІНАЛ 1:2.

Торонто, 25 серпня 1955. — Олстер Юнайтед виграв фінал плей-офу проти лігового першуна цьогорічної кампанії Н. Ліґи — СТ Україна 2:1, в присутності 3,500 глядачів на Стадіоні Фред Гамілтон, розчарованих несподіваною невдачею червоно-чорних. Виграна противника — 2:1, до половини 2:0 — дає ірляндцям фактичне першенство Н. Ліґи (?), чашу Карлінґа (!) і право участи в грах за чашу ФА Канади.

Позиційною грою Редгендери були кращі, спеціяльно їхній середній помічник Кілі, що зломав офензивну машину України. Наші грали нервово, необережно, і забули про правильне блькування змагунів противника. Перша пів-гра кінчиться програю наших 0:2. Баверс — з початку матчу дає Редгендерам скоре ведення 0:1. Джек Какс — коротко перед кінцем першої полугри побільшив вислід до 0:2 в користь Олстеру. По зміні Україна дещо поправляється, але крім одних воріт — уже на початку гри, які стріляє Габа з підворітньої бовтанини усі інші шанси добути кращий результат не дають позитивного висліду.

Олстер — зустрічає в серії двох матчів за першенство провінції Онтеріо футболістів Виндзор Реджен Роверс ФЦ (оба матчі в Торонті!), а переможець добуває чемпіонат Онтеріо і право гри з першуном провінції Квібеку за східній фінал ФА Канади.

З ПРИВОДУ ФІНАЛУ. — Фінал плей-офу скінчився невдачею українського футболу. Питання: Пощо цей плей-оф?! Відповідь: Фактична спекуляція! В цілому культурно-спортовому світі не знайдеш випадку, щоб команда — яка виграла ЛІҐОВЕ ПЕРШЕНСТВО (!), мусіла відбути серію гор плей-офу, щоб стати фактичним чемпіоном (?). Такий припадок стався цього року в Торонті, а заранжували його спекулянти Н. Ліґи. СТ Україна — що добула лаври першуна Н. Ліґи три роки зряду, виказала гарний европейський футбол і виграла безапеляційно — три роки під ряд ліґову кампанію першенств Онтерія. СТ Україна — вигравши ці ліґові першенства і здобувши перші місця, щорічно 5-тимісячною працею — фактично не стає ЧЕМПІОНОМ, бо всі блага спадають в користь інших. Ми не квестіонуємо індивідуальної перемоги Остеру над Україною, бо кращий в змаганнях перемагає, а все перемагати не можна, але ми гостро засуджуємо таку спортову політику.

Богдан Прудиус.

З КАНАДІЙСЬКОГО СПОРТУ

Торонто. — Чаша Консуля. Гунґарія виграла у німців Олімпія 3:1 на Бродвю і зустрінеться в третій рунді проти УСК Тризуб. Чаша Арнолда: Італія перемогла комбінацію Ст. Ендріюс Ірлскорт 1:0 тільки завдяки добрій грі воротарія Зорґі. Обі команди грали в 10-ку бо суддя п. Морґан виключив по одному змагунові — Гуерра (І) і Лецкі (ЕІ). І. К. Кенедісне — виграв чашу Контужених Змуґунів дивізії юньйорів, перемагаючи у фіналі Етобіко 4:2 (1:2).

Монтреал. — Великі шанси для СТ Україна! Канталія ФЦ — чемпіон І. Див. Ліґи Квібеку програла повторені пів-фінальні змагання з Вікерсом 2:3, за трофей Квібеку і право міжпровінційних гор за чашу ФА Канади. Українець Васьків добув для Вікерса 2 воріт, інші гокеїст Ворслей (1), проти двох воріт Бінколетто, Канталія. У фіналі — за чашу Квібеку зустрінуться тепер СТ Україна — Вікерс, переможець зустрічається з першуном Онтеріо (Олстер, або Виндзор Реджен Роверс) у східньому фіналі ФА Канади. І. Див. Спарта — Гунґарія 4:1.

СТ. Україна Монтреал, по прогрі своєї імениці з Торонта, вигравши фінал Квібеку, зможе дальше репрезентувати український спорт в загальноканадійському спорті, і уже в першій рунді зможе (коли б і так було) відплатитись Олстерові за поразку СТ. Україна Торонто.

Богдан Прудиус.

УССР — ЧЛЕН МІЖНАРОДНОГО БЮРА В СПРАВАХ ОСВІТИ

Дня 9-го липня відбулося відкриття совєтського стенду на постійній виставці освіти в Женеві (Швайцарія). У зв'язку з відкриттям стенду представник совєтської делеґації на міжнародній конференції в питаннях народної освіти, яка відбувається в Женеві, заявив, що, згідно з рішенням ради Міжнародного Бюра в питаннях освіти, Совєтський Союз, Українську ССР і Білоруську ССР прийнято в члени Бюра. Навряд чи „коекзистенція" в освітніх справах вплине в будь-якій мірі на зміну комуністичних програм і метод виховання української молоді за заліз-

● На конґресі Міжпарляментарної Унії в Гельсінкі (Фінляндія) американський сенатор Вайлі звернув увагу, що американці навчилися вже бути скептичними супроти совєтських заяв і обіцянок. ЗДА, мовляв, зредукували свою армію на 600,000 вояків, і не думали робити з цього ніякого шуму, а таку саму редукцію Совєти переводять під пропаґандивний галас на весь світ.

ТРУМАН ПОЧИНАЄ ВИБОРЧУ КАМПАНІЮ

Не чекаючи офіційного старту, колишній президент Труман почав виборчу кампанію гострою атакою на президента Айзенгавера. На фото: — Труман з дітройтським редактором Френком Моррисом у Мекінек Айленд, Миш., куди прибув бувший президент, щоб виголосити першу промову у зв'язку з виборами 1956 року.

Ніксон про допущення Китаю до ОН

Бостон, Масс. — Віце-президент Ричард М. Ніксон промовляв на зборах ветеранів закордонних воєн і заявив, що комуністичний Китай мусить змінити свою політику, коли хоче, щоб ЗДА хотіли розглядати його просьбу про допущення до Об'єднаних Націй. Ніксон сказав, що комуністичний Китай ще не осягнув того стану, щоб його можна прийняти на члена ОН. Тисячі американських хлопців згинули тому, що комуністичний Китай вмішався в війну в Кореї. Корея ще й надалі поділена. На терені Північної Кореї знаходяться тисячі китайських вояків. До Північної Кореї китайські комуністи привозять зброю й амуніцію, чим нарушують умови перемир'я. Китайські комуністи не хочуть звільнити американців, і тим способом порушують міжнародне право. Червоний Китай заохочує до неспокоїв і повстань в різних азійських країнах. Внаслідок такої політики комуністичного Китаю, казав віце-президент, ЗДА не можуть погодитися на те, щоб та комуністична країна могла бути членом Об'єднаних Націй.

Кессельрінґ про найбільшу помилку Черчила

Вашингтон. — Колишній німецький польовий маршал Альберт Кессельрінґ в інтерв'ю з представником американського журналу „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" заявив, що найбільшою помилкою Винстона Черчила під час другої світової війни було те, що він не пішов на мир з Німеччиною, щоб врятувати Европу перед аґресією Москви. Водночас із цим Кессельрінґ назвав такі чотири основних помилки гітлерівської Німеччини, що не дозволили їй виграти війну. Перша з цих помилок — на думку Кессельрінґа — це незайняття німцями Москви в 1941 році, друга — погане воєнне плянування, третя — невдача інвазії на Британію в 1940 році і четверта — неспроможність скорішої мобілізації індустрії для повної воєнної продукції. Критикував Кессельрінґ теж деяких командувачів з часу другої світової війни, зокрема ген. Кларка, команданта американських збройних сил в Італії.

● Совєти буцімто готові прийняти на службу чимало американських лікарів, — твердить лікар, майор Шейфер з медичного корпусу американської армії, що їздив як турист, до СССР. Він твердить, що „масова продукція" лікарів в СССР дає дуже погані наслідки. Большевики накладають на лікарів обов'язки медсестер і технічного персоналу. У деяких шпиталях на кількасот пацієнтів є по 50 лікарів..

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Т-во Укр. Січ, Відд. 39 повідомляє членів, що місячні збори відбудуться 4-го вересня, о год. 3-ій попол., в У.Н.Домі. Проситься всіх членів прийти на збори. В суботу, 3-го вересня від години 8-10 веч., і в неділю 4-го вересня від години 12-3 попол., можна вплачувати вкладки. — Управа.

ЧЕСТЕР, ПА. — Т-во Запорозька Січ Відд. 388, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в першу неділю, по першім, 4-го вересня, о год. 1:30 попол., в У.Н.Домі, 4 Ворд вул. Проситься членів прийти заплатити свій місячний, пів-річний і річний розмет на час. Хто з яких причин не міг би бути на зборах, прошу передати вплату, щоб вкладки вплачувати точно. Збори відбуватимуться тепер що місяця в 1-шу неділю по першім. — Управа.

Членство в Українському Народному Союзі — це ваш національний обов'язок і особистий інтерес! Вступайте в члени У. Н. Союзу!

ТАРЗАН, ч. 3533. Перерва.

— Все втрачене! Диск назавжди в руках цих чортяк, які живуть у цій чорній воді.

Тарзан перебив: — Та хто ж вони?

— Болотяні люди! — здригнулася людина. — Найжорстокіший рід живих істот, які я будь-коли бачив.

— Вони хотіли мати шедевр за Фетиша; він їм нагадує їхнього болотяного божка. — Шерман завагався:
— Хтось надходить!